

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 15 listopada 2011 r.

**Pan
Maciej Żywno
Wojewoda Podlaski**

LBI-4101-11-03/2011
P/11/083

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku kontrolę przygotowania przez Wojewodę Podlaskiego, Szefa Obrony Cywilnej Województwa, struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju - w latach 2009-2011 (do dnia 14 października).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym w dniu 26 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo uchybienia, przygotowanie struktur obrony cywilnej województwa podlaskiego do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju. Stwierdzone uchybienie dotyczyło nieprzeprowadzania kontroli przygotowania formacji obrony cywilnej do prowadzenia działań ratowniczych.

1. Zgodnie z postanowieniem § 3 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w *sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin*² (zwanego dalej „rozporządzeniem”), Szef Obrony Cywilnej Województwa opracował plan obrony cywilnej. Dokument ten spełniał wymogi określone przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju w wytycznych z dnia 13 października 1999 r. w *sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej*

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 96, poz.850

województw, powiatów, gmin i zakładów pracy oraz został przez niego pozytywnie zaopiniowany. Plan uzgodniono także z Podlaskim Komendantem Wojewódzkim Policji i Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Białymstoku. Określono w nim m.in. potencjalne zagrożenia na terenie województwa, zadania obrony cywilnej wraz z harmonogramami ich realizacji oraz strukturę i plany łączności związane z kierowaniem obroną cywilną. Plan był systematycznie aktualizowany. Zadania obrony cywilnej były też określone w rocznych planach działania, opracowywanych zgodnie z wymogiem § 5 ust. 1 rozporządzenia. Opracowano również wieloletni *Wojewódzki Program Doskonalenia Obrony Cywilnej na lata 2009-2018*, który spełniał wymagania określone w § 10 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego³. Przedstawiono w nim m.in. kierunki doskonalenia i przekształceń systemu obrony cywilnej oraz wykaz przedsięwzięć rzeczowo-finansowych z tym związanych.

2. Wojewoda Podlaski, jako Szef Obrony Cywilnej Województwa, prawidłowo zrealizował zadania obrony cywilnej, w tym:
 - opracował plany ewakuacji ludności, zwierząt i mienia z rejonów przewidywanych działań zbrojnych (ujęte w planie obrony cywilnej województwa) oraz plany ewakuacji na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze (ujęte w wojewódzkim planie zarządzania kryzysowego),
 - w planie działania systemu *Państwowe Ratownictwo Medyczne w województwie podlaskim* wyznaczył 33 zakłady opieki zdrowotnej – szpitale z terenu województwa podlaskiego – zobowiązane do udzielania pomocy medycznej,
 - w planach awaryjnego zaopatrzenia w wodę zabezpieczył jej dostawy na potrzeby ludności, zakładów przemysłu spożywczego i ochrony przeciwpożarowej,
 - wdrożył system wykrywania i alarmowania oraz system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach, gwarantujące całodobowy przepływ informacji o potencjalnych zagrożeniach oraz bezzwłoczne ostrzeganie ludności o ich wystąpieniu,
 - zorganizował 68 szkoleń i 15 ćwiczeń z udziałem głównie formacji obrony cywilnej oraz przedstawicieli jednostek administracji zespolonej podległych Wojewodzie, zakładów pracy i jednostek samorządu terytorialnego oraz siedem szkoleń ludności w zakresie powszechnej samoobrony.

³ Dz. U. nr 152, poz. 1599 ze zm.

3. Według stanu na koniec 2010 r. na terenie województwa było 636 formacji obrony cywilnej, z których sześć zostało utworzonych przez Wojewodę Podlaskiego. Pięć z nich było samodzielnymi formacjami wykrywania i alarmowania w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska, Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii, Aeroklubie Białostockim i Polskim Radiu Białystok S.A., zaś Wojewódzki Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania był wojewódzką formacją obrony cywilnej. Była ona wyposażona w zapewniający jej prawidłowe funkcjonowanie podstawowy sprzęt łącznościowy, pomiarowy i analityczny. Większość sprzętu łącznościowego wykorzystywano w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego, zaś pozostałe wyposażenie – regularnie konserwowane - było w odpowiednich warunkach przechowywane w magazynie wojewódzkim obrony cywilnej.
4. W latach 2009-2010 na realizację zadań obrony cywilnej w budżecie Wojewody Podlaskiego zaplanowano i wydatkowano odpowiednio 218 i 379 tys. zł, zaś w roku 2011 z zaplanowanej na ten cel kwoty 213 tys. zł do 30 czerwca wykorzystano 63 tys. zł. Środki prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem wydatkowano na realizację podstawowych zadań z zakresu obrony cywilnej, głównie zakup nowego sprzętu. Nie były one jednak wystarczające do unowocześnienia systemu obrony cywilnej w województwie (co skutkowało m.in. wstrzymaniem modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania).
5. Jak wyjaśniono, brak środków finansowych był również przyczyną nieprowadzenia przez Wojewodę Podlaskiego kontroli przygotowania formacji obrony cywilnej do prowadzenia działań ratowniczych (na terenie województwa utworzonych było m.in. 230 formacji ratownictwa ogólnego). Tym samym nie wykonano zadania określonego w § 3 pkt 23 rozporządzenia.
6. Szef Obrony Cywilnej Województwa, w celu wywiązania się z obowiązku określonego w § 3 pkt 1 rozporządzenia, sporządzał corocznie *Ocenę stanu przygotowań obrony cywilnej województwa, powiatów i gmin* – w formie zestawień, których wzór został określony w wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju. W zestawieniach tych przedstawiano informacje o posiadanych zasobach, jednak – wobec nieokreślenia w wytycznych takiego obowiązku – nie stwierdzano jednoznacznie czy i w jakim stopniu obrona cywilna na terenie województwa jest przygotowana do realizacji powierzonych jej zadań.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o kontrolowanie przygotowania formacji obrony cywilnej do działań ratowniczych.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR